

SVAR IGÅR

Redaktör: Lars Rombo

Nr 162, 2012-08-15

Kära läsare!

Svar Igår har tillbringat en sedvanlig sommarsemester med oscillation mellan segling och annat. Har försökt hålla tiderna med svar till frågeställarna och tror sig ha lyckats något så när. I mellantiden har han förstås lyssnat på radio och erfar att Ebola-epidemin i Uganda pågår med dussintals dödsoffer och 90 % dödlighet. Ingen sjukdom som man skulle välja att få.

Men det händer saker i Europa också: I Storbritannien har man tagit beslut om att vaccinera barn i åldrarna 2-17 med det levande försvagade vaccinet mot influensa som också kommer att finnas i Sverige i höst (Fluenz). I Australien har man börjat vaccinera pojkar med HPV-vaccin. Och här hemma kommer med all sannolikhet Socialstyrelsen fram till en allmän rekommendation om hepatit B i barnvaccinationsprogrammet i höst. (Samma letargi som vanligt – man tycks inte kunna bestämma sig innan alltfler landsting redan har infört vaccinet).

Barncitat:

”Karlär har fler framdelar på kroppen.”

(Julia 6 år)

Fråga: Flicka född 2004 fick sin första dos Encepur Barn den 25/5. Fick feber efter några timmar samt huvudvärk som varade ett par dagar. Hur gör vi med dos 2???

Svar: Jag skulle ge dos 2 – feber är mindre vanlig efter dos 2.

Fråga: Om man har en patient över 50 år som behöver ett skydd mot pneumokockinfektion och aldrig fått Pneumovax tidigare, kan man inte då ge Prevenar 13 som första dos istället för Pneumovax? Är polysackaridvaccinet mer effektivt än Prevenar 13? Om man skulle ge Prevenar 13 som första dos, när ska man då ge nästa för fortsatt bra skydd? En yngre mjältopererad pat,

vad rekommenderar ni då? Känner mig osäker vad som gäller?

Svar: Prevenar 13 är klart att föredra framför polysackaridvacciner för båda kategorierna. Ge en dos nu till båda (off label till den yngre utan mjälte + att vi då rekommenderar en dos Pneumovax tidigast 2 månader efter Prevenar 13). Inget är bestämt om när det är dags för nästa dos i allmänhet men splenektomerade får en dos till efter 5 år.

Fråga: Jag har ett syskonpar på 10 och 3 år där föräldrarna vill vaccinera dem mot vattkoppor p g a utlandsresa. Nu har 10-åringen fått vattkoppor för en vecka sedan, men föräldrarna vill ändå att 3-åringen ska vaccineras. Vad medför det för risker att vaccinera om barnet redan är smittat eller om barnet utvecklar vattkoppor efter vaccineringen. Ska vi avråda från vaccination?

Svar: Om 10-åringen insjuknat med vattkoppor redan för en vecka sedan är risken för att smittspridning redan skett stor. Postexpositionspylax upp till 72 tim efter exposition har effekt. Dock aldrig farligt att ge också senare.

Fråga: Blev uppringd av en tjej född 1980 som blev hundbiten i Thailand 9/5. Fick i Thailand Rabipur den 9, 12, 16 och 23 maj. Ska nu ha den sista sprutan den 8/6. Finns bara Rabi-Imovax här. Det går väl bra? Pat själv är väldigt fundersam p g a att den sista sprutan blir med ett annat vaccin.

Svar: Alla moderna rabiesvacciner är helt utbytbara. Ingen risk att byta.

Fråga: Hep A+B inför resa till Thailand i slutet av augusti + gravid vecka 23/24 vid resans start. Skall vi vaccinera med Hep A alt A+B?? Enl VaccinGuiden är det fritt fram för vaccination trots graviditet.

Svar: Vad som står i Vaccinationsguiden kan jag inte ta ansvar för men i detta fallet håller jag med. (Svar Igår får ganska ofta frågor av samma karaktär, d v s om Vaccinationsguiden eller

Reserådets rekommendationer skall följas. För det mesta väljer Svar Igår att helt enkelt svara att man själv får bestämma vem man vill lite på men just i detta fall fanns ingen skillnad mellan publikationerna).

Fråga: Har en man född -72 som ska resa till Malaysia. Han vet inte om han är vacc mot mässling, hans mor tror inte det. Han har inte varit sjuk i mässlingen. Ska jag vacc med Priorix? OK samtidigt med Twinrix?

Svar: Jag skulle göra som du och ge en dos till, det är OK att ge samtidigt.

Fråga: Vuxen man som ska resa i Väst- och Sydafrika i 6-12 månader. Val av malariamedel?

Svar: Hugget som stucket men Lariam är enklast om han tål det och blir mitt förstahandsval. (Detta är en fråga som Svar Igår borde ha besvarat med "vad tycker du själv" men hans konkreta förslag undslapp honom i hastigheten. Svar Igår ser hellre att frågeställaren först kommer med ett eget förslag men som ses av nedanstående fråga fungerar det långt ifrån alltid).

Fråga: Har en liten fråga angående vaccination med Menveo. Patienten i fråga fick Meningovax maj 2008. Hur booster jag patienten? Pat skall nu resa runt i 70 dagar i centrala Afrika.

Svar: Ge en dos Menveo – du får räkna med viss hyporespons men det finns inget bättre alternativ.

Fråga: Ett par ska åka till Australien för att besöka sin dotter samt sitt nyanlända barnbarn (som kommer vara cirka 8 v när de kommer). För närvarande är de i området de bor drabbade av utbrott av kikhosta. Dottern, som inte fått något vaccin mot kikhosta som barn, kommer erhålla 2 doser Boostrix av sin läkare i Australien. Hur gör vi med hennes föräldrar? Frun är född -48 och är ganska säker på att hon inte fått något vaccin mot kikhosta, maken är född -52 och bör ha fått. Läser jag på FASS så ska inte Boostrix användas för primärimmunisering och Infanrix ska inte användas till vuxna. Ska jag ge maken 1 dos Boostrix och frun 2 doser? Vilket intervall i sådant fall? Eller bör de ha något annat?

Svar: Den som är vuxen och inte har vaccinerats när sjukdomen var vanlig har nog haft sjukdomen men skyddet är inte livslångt = Boostrix eller Triaxis är en bra idé. En dos räcker.

Fråga: Jag har en son som blir 9 månader nästa vecka. Vi ska åka till Teneriffa den 28/8 och sen åker vi till Mexico i mars nästa år då han är 14 månader. Rekommenderar ni att jag ger honom MPR innan vi åker till Teneriffa eller ska jag vänta tills han blir ett år? Behövs MPR på Teneriffa? Hur blir skyddet när vi åker till Mexico om jag ger honom den nu?

Svar: Tycker inte att det är angeläget att ge MPR redan även om skyddet blir hyfsat bra (= kanske 85-90 %) men det är inte fel. Du måste ju ändå ge en extra dos vid ordinarie tid i så fall. I Mexico är risken synnerligen låg – lägre än på Teneriffa. (Tillägg: Man har varit mycket framgångsrik med mässlingvaccination i Latinamerika och sjukdomen är så gott som eliminerad).

Svar på månadens fall:

"Har blivit uppringd av en kille född 1971 som ska åka till Ukraina för att se på fotboll under tre dagar i juni. Han har blivit tillsagd att ta mässlingvaccin. Behövs det verkligen? Ska inte iväg på några utflykter. Påstår sig med säkerhet veta att han inte har haft mässlingen."

Svar: Låter som en bra idé, bättre sent än aldrig.

Månadens fall:

Fråga: Jag har en man som är född 1949. Ska åka till Brasilien, vara ute i Amazonas och bo på båt i 4 dagar. Har inte tidigare fått gula febern-vaccin. Är väldigt angelägen om att få det. Frisk man, tar inga mediciner. Kan jag ge honom vaccin?